

v stanji torej, katero po zakonu izključuje hudobni naklep (§ 2 lit. c kaz. zak.), ni moči šteti v krivdo in sicer zaradi tega ne, ker subjektivnega zločinskega momenta ni. In da v takim slučaju tudi pijanosti ni moči kazniti kot prestopka, to izhaja popolnem jasno iz §§ 236 in 523 kaz. zak., po katerih se to more zgoditi samo tedaj, ako je bilo v stanji popolne naključne pijanosti storjeno hudodelstvo. Obsodba zaradi prestopka razžaljene časti po § 496 kaz. zak. je torej zmota v pravu.

Iz upravne prakse.

a) Odplačni ali neodplačni prenos lastnine? Kedaj je misliti na vkupnost blaga med zakonskima?

Upravno sodišče je s kasacijsko odločbo z dne 8. junija 1889, št. 2089 spoznalo:

Sporno ni, da se na podlogi tar. st. 42 prist. zak. in zadevne opomnje pri prenosu lastnine ali solastnine do nepremične stvari med zakonskima uporablja določilo tar. st. 106 A 2 a, če se ta prenos zvrši na podlogi naslova, kakeršne navaja rečeni tar. st., na podlogi obljubljenе dote ali dogovorjene vkupnosti blaga, — to se pravi, da je s takšnim prenosom imovine ravnati kakor z odplačnim pravnim poslom med živimi. Po tem tudi z neodplačnim prenosom solastnine do nepremične stvari med zakonskima ne bode ravnati kakor s podaritvijo, nego kot z odplačnim prenosom imovine med živimi, toda le pod tem pogojem, da se je prenos ta zvršil na podlogi obljubljenе dote ali dogovorjene vkupnosti blaga. Da ni sleharnega prenosa lastnine ali solastnine do nepremične stvari samo zaradi tega, ker se zvrši med zakonskima, smatrati za čin, ki ustanavlja vkupnost blagá, jasno izhaja iz določila §-a 1233 obč. drž. zak. Po njem ni nikedar drugače misliti, da obstoja vkupnost blagá, nego če je dana pogodba, s katero je bila dogovorjena. a ta pogodba, kakor izhaja uže iz citata §§ 1177 in 1178 v §-u 1233 obč. drž. zak. in iz pojma o vsem pravnem institutu za zakonsko vkupnost blaga, obsega vedno le imovino kot predmet, ne pa kake reči.

Tu pritožba naravnost taji, da bi bila kaka vkupnost blaga. Pogodbe o vkupnosti blaga po smislu §§ 1217 in 1233 ter nasled. paragrafov, to je take pogodbe, ki bi naj uravnala vzajemne imovinske razmere zakonskih (§ 1234 obč. drž. zak.) glede na njih zakonsko zvezo, tukaj ni, a pogodbi, ki je predložena, nedostaje uprav istih bistvenih pogojev pogodbi o vkupnosti blaga kot ženitni pogodbi. Če pa zadevne pogodbe ni smatrati kot ženitne pogodbe, — in da bi bila kaj takega, za to ne govori nijedno določilo v njej — onda s prenosom hišne polovice od jednega zakonskega na drugega, s prenosom, kateri je po jasnem in razločnem izrazu pogodbe neodplačen, ni bilo ravnati po tar. st. 42, ki ima le ženitne pogodbe pred očmi, nego po tar. st. 106 A 1, ozir. 91. Zategadelj ni moči smatrati, da bi bilo po zakonu pristojbinsko ravnanje, katero je drugačno, nego li naznačeno.

b) Kedaj je dopustno tuzemskemu društvu, da se udeleži inozemske slavnosti?

Upravno sodišče je z odločbo z dne 29. maja 1889 št. 1973 pritožbo polit. društva »Pro Patria« zavrnilo iz naslednjih razlogov:

Z izpodb. odločbo se je, oziraje se na društvena pravila, izreklo kot nedopustno zastopanje društva »Pro Patria« pri slavnosti osemstoletnice kraljevega vseučilišča v Bologni. Društvo, katero se pritožuje, priznava, da v njegovih pravilih ni izrecnega določila, katero bi upravičilo nameravano zastopanje pri omenjeni slavnosti, misli pa, da ne gledé na to ima kot nepolitično društvo iste pravice s privatnimi osebami ter da smé po smislu § 33 zakona o društvih z dne 15. novembra 1867 (št. 134. drž. zak.) in § 26 obč. drž. zak. pismeno ali po zastopnikih občevati z vsako avstrijsko ali inozemsko korporacijo. Upravno sodišče pa temu nazoru v pritožbi ni moglo pritrditi. Vsakega društva pravice, z ozirom na njegovo delovanje, določajo njegova pravila, tako da more vsako društvo delovati samó v istem področji, katero mu dovoljujejo pravila ali pa pozitivna zakonova določila. Pravila društva »Pro Patria« kažejo, da smé društvo delovati samo v tuzemstvu, in da je vrhu tega po pravilih, veljavnih za časa odločbe, to delovanje me-

rilo samo na osnivanje in podpiranje italijanskih šol na Avstrijskem. Nameravana korporativna udeležba pri inozemski slavnosti predpola in izraža takšno društveno delovanje, kakeršno nima izraza v pravilih ter ni bilo v nikaki zvezi z navedenim društvenim smotrom; zategadelj upravno sodišče prepovedi takega društvenega delovanja ni moglo smatrati za prekršek zakona. Na določbe § 26 obč. drž. zak. se pa društvo istotako ne more sklicevati, kakor ne na § 33 zakona o društvih z dné 15. novembra 1867. Ne gledé na to, da tu ni šlo za društveno delovanje, katero bi bilo soditi po privatnopravnih določbah, opozarja pa § 26 obč. drž. zak. tudi sam na omejeno zmožnost delovanja pri vsakem društvu veleč, da so merodavni za določitev t. j. omejitev društvenih pravic »pogodba«, »smoter« in »posebni predpisi«, in vrhu tega, da velja enakost z drugimi osebami le »praviloma«. Iz tega pa, da je zakonodavstvo političnim društvom izrecno prepovedalo udeleževati se društvenega delovanja drugih društev, nikakor ne gré izvajati, da je pa drugim društvom kaj takega dovoljeno zató, ker ni prepovedano »ex professo«.

Književna poročila.

Mjesečnik pravičnoga društva u Zagrebu prinaša razprave v br. 10. za oktober: Sveučilišta u srednjem veku. Dr. K. Vojnović. — Nužna obrana. Dr. Jos. Šilović. — Voda u pravu. Dr. Fr. J. Spevec.

Das Recht im Irrenwesen. Kritisch, systematisch und kodifiziert. Mit Benützung einer Nachricht über den Gesetzentwurf Leon Gambetta's. Von Eduard August Schroeder. Zürich u. Leipzig. Orell Füssli & Co. 1890. — Cena 2 gld. 48 kr.

Pisatelj, znan po svojih narodno-gospodarskih delih („Das Unternehmen und der Unternehmergewinn“, „Die politische Oekonomie“, „Fischerei-Wirtschaftslehre der natürlichen Binnengewässer“ i. t. d.), podal je tu knjigo o pravnomodroslovnem vprašanju, katero je, kakor znano (Ludvik II. bavarski, knez Sulkowski na Dunaji, grof Deduzizki v Levovu i. t. d.) velikega aktualnega pomena. Po svojem načelnem listu je delo posvečeno „vitezu prava“, Rudolfu Iheringu, a v istini je odmenjeno, pravi pisatelj, poslancem v zakonodavnih zborih vseh deželá, češ, poslanska imuniteta ima tako dolgo problematsko vrednost, dokler poslanca zaradi bolezni na duhu lahko zakonodavnemu delovanju odtegnejo po sila jednostavnem upravnem postopanju zdravniški sodniki, ne da bi mu bila dana pravica braniti se. V zgodovinsko-modroslovnem uvodu